

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2024
Institution	Nordvestsjælland HF og VUC
Uddannelse	2-årig Hf
Fag og niveau	Religion C (Kultur- og samfundsfag, enkeltfaglig)
Lærer(e)	Christian Munch-Hansen (cmh)
Hold	2h2326-c (2.c)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Enkeltfagligt forløb: Nordisk religion og asatro
Titel 2	Flerfagligt forløb: Nazismen
Titel 3	Enkeltfagligt forløb: Kulturmøder - Islam i Danmark
Titel 4	Flerfagligt forløb: USA

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Nordisk religion og asatro
Indhold	<p>Baggrund: Andersen, Birgit et. al. (2008) <i>Senmoderne religiøsitet i Danmark</i>, Systime, s. 16-26 og 28-29 (Asatro). Madsen, Lene et. al. (2012) <i>Grundbogen til Religion C</i>, 2. udgave, Systime, s. 253-256). Lærermateriale (bl.a. baseret på Uffe Hartvig Larsen: <i>Vikingernes tro og tanke</i>. Akademisk Forlag (2001):</p> <ul style="list-style-type: none">• Overblik: Den gamle nordiske religion• Overblik: Nordiske myter• Overblik: Vikingernes kult <p>Kilder: Sange fra <i>Jul i Valhal</i>: <ul style="list-style-type: none">• 'Gudesangen' fra TV-julekalenderen: <i>Jul i Valhal</i> (2005)• 'Lokes Rapsody', samme (2005) Fra Grønbech, Vilhelm (1927) <i>Nordiske myter og sagn</i> <ul style="list-style-type: none">• Verdens tilblivelse og guderne "Thors rejse til Udgårdsloke" fra <i>Snorris Edda</i>, afsnit 44-47. Kilder fra Koefoed & Warmind: <i>Old var årle</i> (Gjellerup 1989) <ul style="list-style-type: none">• T26: Thjodvis sten efter Odinkar• T27: Amulet• T9: Det blodbestænkte alter Fra Andersen, Birgit et. al. (2008) <i>Senmoderne religiøsitet i Danmark</i>, Systime: <ul style="list-style-type: none">• Harreskovens knæsætningsritual• Jævdøgnslót i Harreskoven Ole Gotved: Trosbekendelse, https://mytologi.lex.dk/Forn_Si%C3%B0r (set 07.06.2022). Youtube-klip: Asatroen hitter hos danskerne (Netavisen RUC: https://www.youtube.com/watch?v=Zl9l4grJ6lg) Youtube-klip: Den stolte tro - asatroen: https://www.youtube.com/watch?v=tBUJ0npYtBk</p>

	<p>Supplerende materiale og aktiviteter: Klip fra tegnefilmen 'Valhalla':</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokes ædekonkurrence: https://www.youtube.com/watch?v=5jSs4pwokCg (set 07.06.2022) • Thor og Udgårdslokes kat: https://www.youtube.com/watch?v=VvNyu_p4ZPQ (set 07.06.2022) <p>'Hedning på høje hæle' fra dokumentarserien <i>Himlen over Danmark</i> (2006), DR Studie.</p> <p style="text-align: right;">I alt: 60 sider.</p>
Omfang	lektioner á 50 minutter.
Særlige fokuspunkter	<p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definition af begrebet religion samt brainstorm over, hvorfor religionsfaget er relevant i en moderne kontekst. • Generel introduktion til religionsfaglig terminologi: polyteisme, monoteisme, mytebegrebet (kosmogoni, antropogoni, ætiologi), kaos, kosmos. • Ritualteori: Afværge- vedligeholdelses- og kalender ritualer. Ritual-Myte-modellen og overgangsritualer. • Introduktion til den nordiske religion med fokus på dens gudegalleri, centrale myter (skabelsesmyten samt en Thor-myte) • Tro og rituel praksis i nordisk religion (polyteisme, myter, blót, offer, runemagi) • Nytolkninger af nordisk religion i den moderne asatro + ritualer (blót, offer, bøn, trosbekendelse, knæsætning) • Asatro i det senmoderne samfund med fokus på teoretiske begreber: genfortryllelse, individualisering, eklekticisme, den religiøse aktør og ikke-institutionaliseret religion.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning med læreroplæg, gruppearbejde, tekstlæsning og -analyse, repetitionsspil.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Nazismen
Indhold	<p>Baggrund:</p> <p>Andersen, Dan H. (2009) <i>Nazimyster - blodreligion og døds kult i det 3. rige</i>, Aschoug, s. 21-25 og 117-123.</p> <p>”5 skarpe om jødedommen”, DR Kultur, 2014 (18 min.).</p> <p><i>Definition af Civilreligion</i> (Læremateriale) på baggrund af Mikkelsen, Poul Storgaard (ukendt år) ”Civilreligion” i Religionsportalen, I-bog, Systime.</p> <p>Wrang, Joachim (2002) ”Ondskabens filosofi” i Jyllands-Posten.dk, https://jyllands-posten.dk/debat/ECE3453246/Ondskabens-filosofi/</p> <p>”Antisemitisme” (Læremateriale), baseret på: Bjerre, Jacob H. (2011): Holocaust. Frydenlund, s. 13-15.</p> <p>Stine Thuge, Stine (2015): Fordomme, stereotyper og fjendebilleder. Fra www.folkedrab.dk (februar 2015).</p> <p>Berner & Olsen (2011): <i>Ondskab og etik</i>. Systime. Uddrag fra s. 33-38.</p> <p>Teodicé (læremateriale), baseret på: Lykke-Kjeldsen m.fl (2016): Begrebsnøglen til religion. Systime, s. 145-146.</p> <p>Tekster/Kilder:</p>

	<p>8 billeder (civilreligion): I sidste ende er der sejr, Vor fører, 2 x Parade, Hitlers folk og Luthers lære er gode stemmer for det tyske folk, Gud med os, Nazistisk propagandabillede, Det nye folk.</p> <p>DR-TV-klip: ”Hitler forfølger jøder” (4 min.). DR Studie.dk (2023).</p> <p>Youtube-video: ”Hitler Re-enacts Munich Putsch”</p> <p>Martin Luther, ”Se den kæft, som udstøder forbandelser’ - Martin Luther håber jøderne” (uddrag) i Rivaler og syndebukke af O. B. Petersen og O. Pretzmann, 2002, s. 126-127.</p> <p>Pers, Henrik (1979) Dagligdag under fascismen, Gyldendal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besøg hos en jødisk læge • Regneopgaver <p>„Karl Frenzel, SS-soldat fra udryddelseslejren Sobibor, forsvarer sig”, 1987, https://folkedrab.dk/kilder/kilde-karl-frenzel-ss-soldat-fra-udryddelseslejren-sobibor-forsvarer-sig (set 07.06.2022)</p> <p>„Vidneudsagn fra Belzec-vagten Heinrich Gley”, 2003, https://folkedrab.dk/kilder/kilde-vidneudsagn-fra-belzec-vagten-heinrich-gley (set 07.06.2022)</p> <p>”Gerstein-rapporten”, fra Lammers, K. C. (2000): <i>Vejen til Auschwitz</i>. Gyldendal, s. 87.</p> <p>Wiesel, Elie: ”Natten”. Uddrag (1 side) fra romanen af samme navn (1958).</p> <p>Bent Lexner, ”Hvordan kan jøder tro på Gud efter holocaust”, 2012, https://www.religion.dk/spørg-om-jødedom/hvordan-kan-jøder-tro-på-gud-efter-holocaust (set 07.06.2022)</p> <p style="text-align: right;">I alt: 60 sider</p>
Omfang	18 lektioner a 50 min
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter i religion:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazismens fjendebilleder, antisemitisme og dehumanisering før og nu • Basal kendskab til jødisk historie, religion og identitet. • Nazismen som civilreligion, herunder nazismens religiøse træk • Ondskab og etik

	<p>At kunne redegøre for, analysere og perspektivere kildemateriale</p> <p>Kendskab til jødernes grundlæggende myter (Abraham-pagten, Moses og befrielsen fra Ægyptens slaveri), gudsopfattelse (monoteisme).</p> <p>At forstå civilreligionens rituelle, sociale og psykologiske betydning i nazismen i 1930ernes og 40ernes Tyskland.</p> <p>At kunne redegøre for, analysere og diskutere ondskab (De fire ondskabstyper: dæmonisk, idealistisk, instrumentel, dum) i relation til nazismen, holocaust og massedrab.</p> <p>At kunne redegøre for årsager til holocaust (menneskesyn, racelære, propaganda og antisemitisme, videnskab, teknologi, industrialisering, bureaukrati)</p> <p>At kunne forklare og anvende begreber om <i>fordomme</i>, <i>stereotyper</i>, <i> fjendebilleder </i> og <i>dehumanisering</i> i et etisk perspektiv bl.a. i tilknytning til <i>nærhedsetik</i>.</p> <p>At kunne redegøre for <i>teodicé</i>-problemet i relation til jødedommen og holocaust.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Læreroplæg, elevoplæg, klassesamtaler, gruppeopgaver med fremlæggelse. Træning af evne til at analysere, perspektivere og vurdere.</p> <p>I forløbet indgik en fællesfaglig ekskursion til København, hvor vi var på Krigsmuseet og Det Jødiske Museum.</p>

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Kulturmøder - Islam i Danmark
Indhold	<p>Baggrund: Madsen, Lene et. al. (2012) <i>Grundbogen til Religion C</i>, 2. udgave, Systime, s. 93-103 (rituel praksis), 108-109 (tro), 113-118 (Islam i Danmark, De 4 idealtyper, sharia, jihad).</p> <p>Tekster/kilder: Korantekster fra Ellen Wullfs oversættelse (2006) Forlaget Vandkunsten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sura 1 (Åbningen)

	<ul style="list-style-type: none"> • Sura 4, 163-165+171 (Jesus og de andre profeter) <p>Sira: Ibn Ishaq (2006) <i>Mubammeds barndom i Mubammeds liv</i>, oversat af Henrik Ræder Clausen, Forlaget Rafael, s. 9-10</p> <p>Hadith: <i>Troens hovedpunkter</i> (Horisont, s. 184. Fra An-Nawawi: Fyrre Hadis)</p> <p>”Kender du typen” - Fire muslimer udtaler sig: <i>Sherin Khan/ kritiske muslimers manifest</i> + Uddrag af <i>Hiẓb ut-Tabrirs mål</i> + <i>Khamran Thamasebi/ Demokratiske muslimer</i> + <i>Abu Laban/ Det islamiske trossamfund</i>.</p> <p>DF: Valgplakat: <i>Nej til stormoskeer i danske byer!</i> (Kommunalvalg, 2009)</p> <p>Martin Henriksen: <i>Man kan ikke være ortodoks muslim og dansker</i> (Politiken, 22/3-2019)</p> <p>Saliha Marie Fetteh: <i>Kun i fællesskab kan vi definere hvad dansk kultur er</i> (Religion.dk, 13/8-2019)</p> <p>Musikvideo: I Danmark er jeg født (Isam B) https://www.youtube.com/watch?v=mIh_ZGlyc3s</p> <p>Musikvideo: Ramadan i København https://www.youtube.com/watch?v=wEnLss8E-00</p> <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sangtekst: <i>Ramadan i København</i> (Isam B/Nana La Cour Jacobi. Højskolesangbogen 2020) - Netside/ressource: <i>Ny undersøgelse. Danskernes viden om integration halter</i> (Altinget.dk, 29/11-2021) https://www.alinget.dk/artikel/danskernes-viden-om-integration-halter-flertallet-skyder-helt-forbi-virkeligheden-i-ny-undersogelse - TV-debat: <i>Hvornår er man ægte dansker? (Uenige sammen):</i> https://www.dr.dk/nyheder/politik/folketingsvalg/hvornaar-er-man-aegte-dansker-dit-pas-goer-dig-ikke-noedvendigvis-til#!/ <p style="text-align: right;">I alt: 52 sider.</p>
Omfang	18 lektioner á 50 minutter + fællesfaglig mini-synopsisøvelse i alt á 12 lektioner.
Særlige fokuspunkter	<p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Islams formative periode (fokus på Muhammed - både fra en historisk og mytisk vinkel) • Centrale islamiske dogmer (de seks trosartikler)

	<ul style="list-style-type: none"> • Islamiske ritualer (De 5 søjler) + anvendelse af <i>Ritual-Myte-modellen</i> og begrebet <i>overgangsritual</i>. • Forskellige islam-former: De 4 Idealtyper (<i>traditionalisme, modernisme, fundamentalisme, sekularisme</i>) • Indvandring og integration (de tre integrationstyper: integration, assimilation, segregation) • Islam-debat i Danmark om integration og ”ægte” danskhed • Andre begreber: monokulturelt-multikulturelt, inkluderende-ekskluderende, minimalisme-maksimalisme, fordomme, stereotyper og fjendebilleder, socialisering, Bourdieus sociale og kulturelle kapitaler.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning med læreroplæg, gruppearbejde, tekstlæsning og -analyse, træning af begreber, mini-synopsisøvelse.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 5	USA
Indhold	<p>Baggrund: ”Kristendommens baggrund”, ud fra: Andreasen, Esben (2006): <i>Religion og kultur</i>. Systime, s. 143-147.</p> <p>”Den historiske Jesus og den mytiske frelser”, ud fra: Andreasen m.fl. (2006): <i>Religion og kultur</i>, s. 147-151 + 158-161.</p> <p><i>USA: Historie, samfund, religion</i> af Thor Banke Hansen og Andreas Bonne Sindberg, Systime, 2015, s. 137-138, 140-141, 145, 149-152, 177-181, 185-188, 199-203 og 217-219.</p> <p>Tekster/Kilder: Musikvideo: ”Made in the USA”, Demi Lovato.</p> <p>Matthæusevangeliet 5,1-2 og 11-48: Uddrag af Bjergprædikenen Lukas 2, 1-12: Helbredelsen af den lamme i Kapernaum Den apostolske trosbekendelse Royal dåb: De kongelige tvillinger (DR TV) Begravelse i folkekirken (Youtube, Folkekirkens hjemmeside) Martin Luther: Det almindelige præstedømme</p> <p><u>Materiale om civilreligion:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Billeder: Frihedsgudinden Jefferson Memorial Drenge aflægger troskabseden Mount Rushmore• Pledge of Allegiance• Star Spangled Banner <p>Fra: <i>USA: Historie, samfund, religion</i> af Thor Banke Hansen og Andreas Bonne Sindberg, Systime, 2015:</p> <ul style="list-style-type: none">• ”Cotton Mather: The Negro Christianized”, s. 177-178• ”Biblen om slaveri” - 3. Mosebog 25,44-46 og 1. Timotheusbrev 6,1-2”, s. 178.• ”Martin Luther Kind: Da Gud tog bussen - 382 dage der ændrede verden: Seks punkter om ikke-vold”, s. 187-188

Supplerende materiale:

- Youtube-video: "Den sorte skole: Reformationen", <https://www.youtube.com/watch?v=yFvwvB1iOAI>
- Youtube-video: "Den barmhjertige samaritaner", <https://www.youtube.com/watch?v=70F8yrjKE-o>
- Klip fra megakirke: Joel Osteen, Lake Wood Church, Texas <https://www.lakewoodchurch.com/watch-online/54B67231555DB60382eCa0DF8B41>
- Klip fra Folkekirken: Avedøre Kirke (DR TV) <https://www.youtube.com/watch?v=tdupZM8GDSI>
- Kirkernes sociale rolle i USA: <https://www.youtube.com/watch?v=ySVZJgiuKaY>
- Klip med Lady Gaga fra Superbowl: National Anthem <https://www.youtube.com/watch?v=GbXSZBnBOQ4>
- "So F***ing Special i USA: Religion", DR Undervisning, 2013.
- Joe Bidens præsident-ed, 2021 <https://www.youtube.com/watch?v=0f-NovI13cM>
- Musikvideo: "Stand Up" m. Cynthia Erivo (fra filmen "Harriett", 2019, om Harriett Tubman) https://www.youtube.com/watch?v=sn19xvfoXvk&list=RDsn19xvfoXvk&start_radio=1
- Lærermateriale (Powerpoint) om musikkens betydning i borgerretsbevægelsen og i afroamerikansk kultur, Youtube-klip bl.a.: *Oh Freedom* (The Golden Gospel Singers), *Say it loud, I'm Black and I'm proud* (James Brown), *Panther Power* (2Pac).

I alt: 55 sider.

Fællesfaglig synopsisøvelse

- Robert Watt om USA, 1972 i *Amerika-Utopia?* af Borberg m.fl., 1983, DanskLærerforeninger, s. 114-115
- Kort over USA's bosættelse, 1890 fra *Skandinaviske efterkommere i USA* af Torben Grøngaard Jeppesen, Odense Bys Museer, 2011, s. 28.
- "Amerikansk drøm eller socialistisk mareridt? USA debatterer den skandinaviske samfundsmodel" af Sidsel Nyholm, 2018, i *Kristeligt-Dagblad.dk*, <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/amerikanere-i-debat-om-nordisk-socialisme>
- Gospelhymne: "When Israel Was in Egypt's Land"
- "John Winthrop om New England" (uddrag) I *Kristendom og protestantisk fundamentalisme* af Svend Lindhardt, 2005, Gyldendal.
- Video: "Wealth Inequality in America", https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=QPKKQni_jnsM
- Billede: "American Progress" af John Gast, 1872.

	I alt: 7,4 sider.
	I alt: 40 sider.
Omfang	18 lektioner á 50 min. + fællesfaglig synopsisøvelse i alt á 18 lektioner.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter i religion:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrale begreber: myter og ritualer: monoteisme, Treenigheden, Jesus som Guds søn, healer, lærer og offer, den historiske og mytiske Jesus, Syndefaldet (problemmyten) og Kristi offer for menneskeheden (løsningsmyten), synd og tilgivelse, Jesu radikale etik (Bjergprædikenen) og næstekærlighedsbegrebet. - Kristne ritualer: Trosbekendelsen, Dåb, Begravelse - Ritual-myte-modellen - Reformationen og Martin Luther: Opgør med Pavekirken, afladshandel, helgener, relikvier, cølibat. Luthers betoning af frelse ved tro, ikke gerninger. Det almindelige præstedømme (alle er præster og lige for Gud). Reformationen i Danmark 1536. Dåb og Nadver som sakramenter. - USA: Puritanerne og nationens fødsel (udvandring, pagt, fremtidshåb) - Kristendom i USA: især protestantisme (mainline, evangelikale og sorte kirker), betydning i samfundet (forfatning, civilsamfund, økonomi, megakirker, kirkernes sociale rolle). - Civilreligion i USA (definition, ritualer, symboler, mindesmærker, præsidentens rolle, værdier og fælles historie/myter) - Kristent slaveri og abolitionisme - Borgerretsbevægelsen og Martin Luther Kings etik om ikke-vold, fjendekærlighed og civil ulydighed - Den religiøse musiks (spiritual- og gospelmusikkens) sociale og psykologiske betydning i borgerretsbevægelsen, og politisk bevidst musiks fortsatte betydning i nyere musikkultur bl.a. i soul, pop og rap.
Væsentligste arbejdsformer	klasseundervisning med læreroplæg, gruppearbejde, tekstlæsning og -analyse samt træning af begreber.

